

Varmt välkomna till spridnings- konferensen om Digitalt utanförskap!

Vi kommer att börja med att checka in via

www.menti.com
4172 0601

Ta en stund till börja fundera på dina förväntningar med eftermiddagens event, som incheckningsfrågor!

STORSTHLM
KOMMUNER I SAMVERKAN

Förutsättningar, syfte och mål för konferensen

Konferensen spelas in, viktigt att tänka enl. GDPR på om du inte vill vara med på bild eller ljud.

Räck upp handen/ skriv i chatten om du har någon fråga, så fångar vi upp den så gott det går.

Stäng av micken om du inte pratar,



Syfte är att:

Sprida förstudiens resultat, synliggöra hinder och möjligheter för att gå vidare

Målgrupp för eventet är:

Skapa förutsättningar för möjliga ESF-projekt inom området

Skapa mer interaktion och delaktighet

STORSTHLM



Storsthlm är kommunernas arena för regional utveckling och samverkan.

Vårt uppdrag är att stärka kommunernas möjligheter att nå sina mål om välfärd och service för medborgarna.

Tillsammans löser vi problem och skapar möjligheter för alla som lever och verkar i länets kommuner.

STORSTHLM
KOMMUNER I SAMVERKAN



26

kommuner

2,3 miljoner invånare

STORSTHLM

Moderator, Catrin Ditz,
processledare Storsthlm

STORSTHLM
KOMMUNER I SAMVERKAN

Programmet för eftermiddagen

13.00 – 13.10 inledning och incheckning, David Norman processledare Storsthlm

13.10 – 13.50 Förstudien och dess resultat, Rebecka Glaser konsult

13.50 – 14.10 Forskarkommentarer på förstudien Elin Wihlborg professor
Linköpings universitet

14.10 – 14.25 Workshop nr 1

14.25 – 14.40 Paus

14.40 – 15.25 Goda exempel från kommunerna

- Digital inkludering av målgruppen nyanlända i Danderyd
- IT-värdar i Stockholm
- Ekonomiskt bistånd och digitala baskunskaper - Södertälje

15.25 – 15.40 Workshop nr 2

15.45 – 15.55 Avslutningstalare, Birgitta Pettersson, kommundirektör Sigtuna kommun

15.55 – 16.00 Utcheckning och avslut David Norman processledare Storsthlm

STORSTHLM

Förstudien och dess resultat

Rebecka Glaser, projektledare förstudien och författare till rapporten



STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN

Bakgrund till förstudien

Redan 2019 påbörjades en diskussion bland alla kommuner i Stockholms län om ett gemensamt projekt kring digitalt utanförskap. Arbetet mynnade ut i en förstudie som har pågått under hela 2021.

Förstudien omfattade samtliga 26 kommuner i Stockholms län



STORSTHLM



Digitalt utanförskap

Personer som inte kan ta del av samhällets välfärdstjänster och som står långt från arbetsmarknaden.



EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

STORSTHLM

Centrala frågeställningar i förstudien

- Hur arbetar kommunerna idag och vilka utmaningar har kommunerna i arbetet?
- Vilka är de huvudsakliga grupperna som riskerar att hamna i digitalt utanförskap?
- Vilken kompetens har kommunerna för att arbeta med frågan? Vilken kompetens saknas?
- Hur kan mellankommunalt samarbete gynna kommunernas arbete?
- Hur påverkade Covid-19 målgruppen?
- Hur påverkar Arbetsförmedlingens reformeringsarbete?
- Utredda kommunernas intresse att via ESF-projekt utveckla arbetet kring digitalt utanförskap



STORSTHLM

Faktorer till digitalt utanförskap

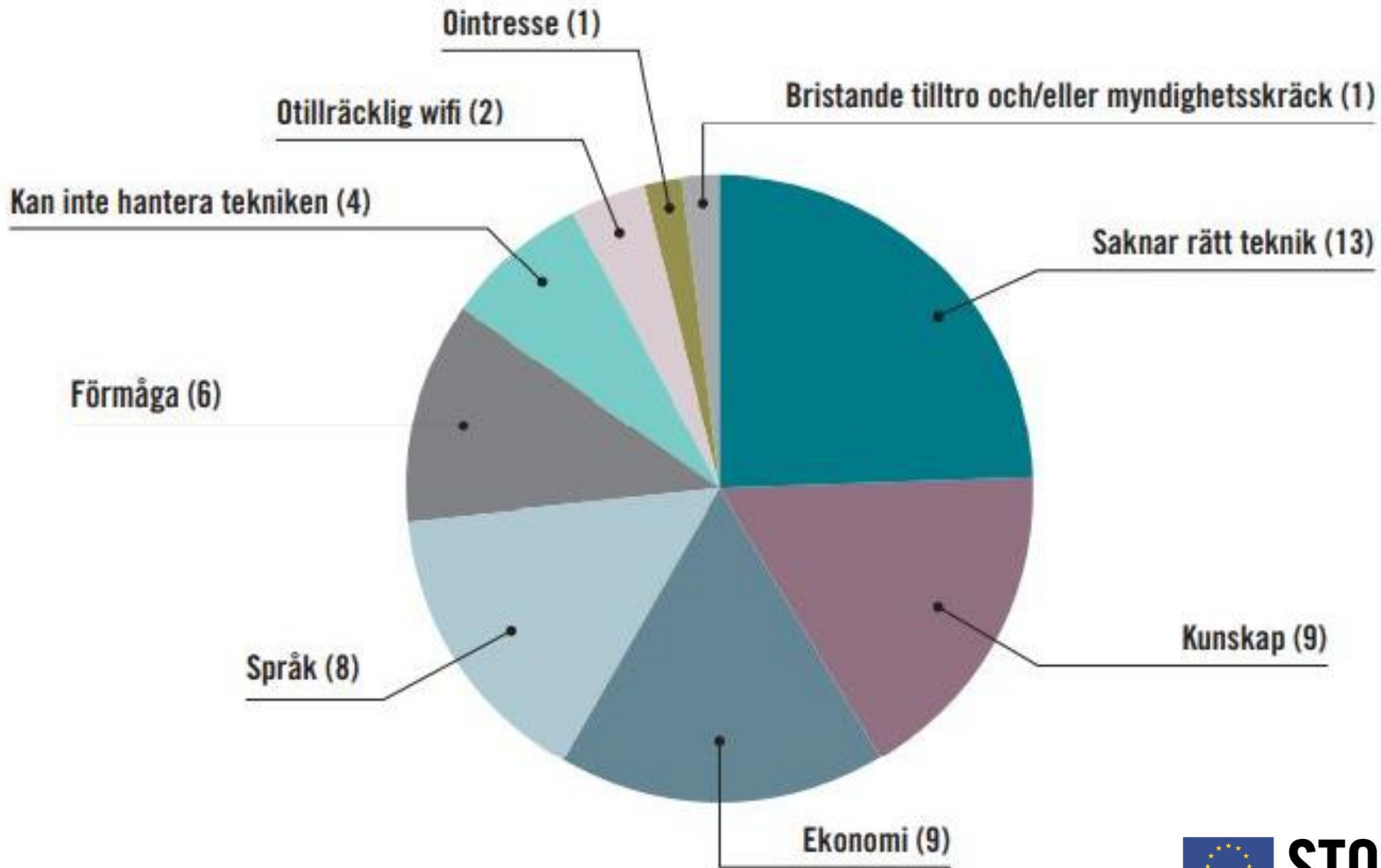
- Bristande motivation
- Bristande infrastruktur och eller bristande tillgång
- Bristande kunskap och färdigheter
- Låg socioekonomisk status
- Bristande tillit och eller självtillit

Samhälleliga faktorer som kan bidra till digitalt utanförskap:

- Bristande styrning och ledning



STORSTHLM

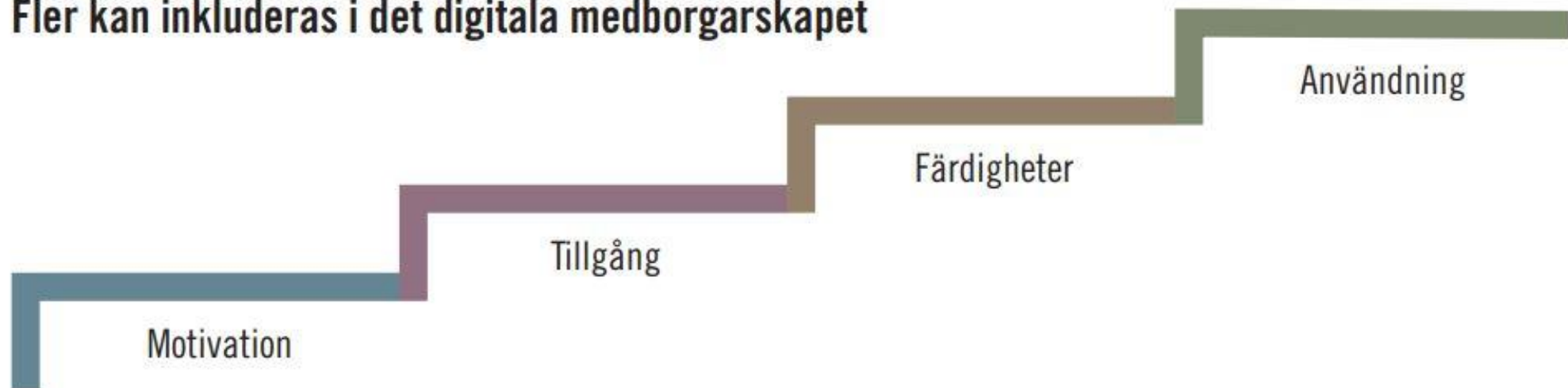


STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN

Digital inkludering

Fler kan inkluderas i det digitala medborgarskapet



STORSTHLM

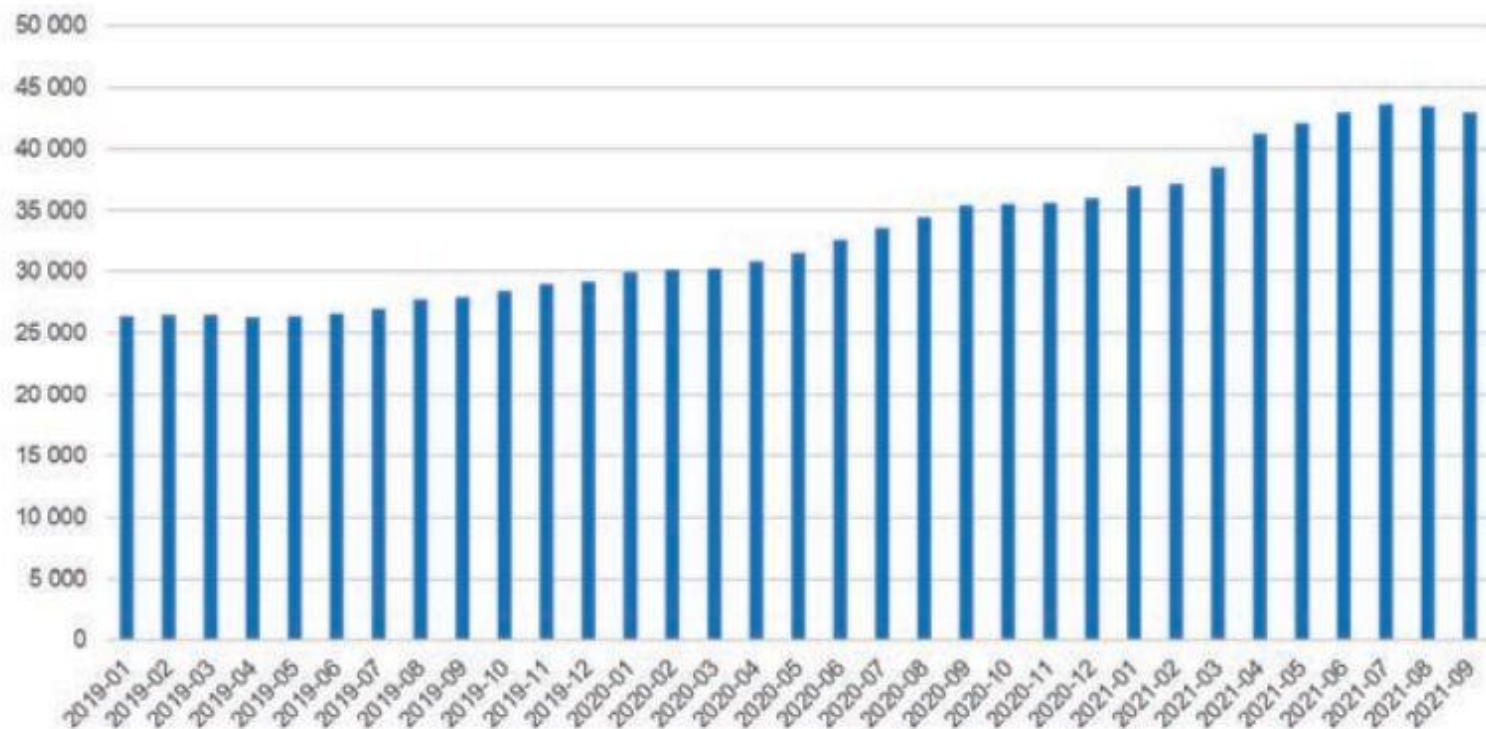
Målgrupper som riskerar digitalt utanförskap



STORSTHLM

Långtidsarbetslösa

Antal individer med >12 månaders arbetslöshet i Stockholms län (öppet arbetslösa och inskrivna i program)



Källa: Arbetsförmedlingen 211027



EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

STORSTHLM

Nyanlända och utrikesfödda

“Det finns fortfarande ett stort problem med analfabeter hos nyanlända som ska bland annat aktivitetsrapportera varje månad trots att de inte kan skriva, läsa eller kan språket. Det är också viktigt att poängtera att de i princip lär sig ljuga då de ska ha sökt ett visst antal jobb varje månad fast de inte kan skriva, läsa eller prata svenska.”



STORSTHLM

Kort utbildningsbakgrund

45 procent av kvinnor och män med enbart grundskoleutbildning behöver hjälp med mobilt bank-id i jämförelse med 11 procent av de högskoleutbildade.



STORSTHLM

Låg inkomst

10 procent av individerna med hushållsinkomst under 399 000 kronor per år uppger att de inte använder internet. Klyftan till höginkomsthushållen är stor, tre gånger så många låginkomsthushåll upplever att de begränsas av en för gammal dator eller en för gammal mobil.



STORSTHLM

Personer med funktionsvariation

22 procent av personer som har funktionsvariationer använder inte internet alls och 8 procent är sällananvändare

33 procent av funktionsvarierade saknar något sätt att identifiera sig digitalt, de har varken mobilt bank-id eller någon annan e-legitimation



STORSTHLM

Personer med psykisk ohälsa, hemlösa och missbrukare

“Personer i hemlöshet hamnar i digitalt utanförskap då de ofta saknar möjlighet att kunna inneha mobiler och datorer, laddning mm. De blir ofta av med sina tillhörigheter.”



STORSTHLM

Hur kommunernas verksamheter påverkas



STORSTHLM
KOMMUNER I SAMVERKAN

Biblioteken

“...minst halva tiden besvaras frågor som rör it och det blir ofta kö. (...) De personer som har behov av it-hjälp är ofta mer stressade än de som exempelvis letar efter en bok.”



STORSTHLM

Socialtjänsten

“Utförarsidan av socialtjänsten får lägga mycket tid på att hjälpa personer i deras kontakt med myndigheter och socialtjänstens myndighetsdelar. Det är oftast i kontakt med kommunen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Skatteverket men även CSN, SFI, CSO med flera.”



STORSTHLM

Arbetsmarknadsenheten

“Ingen anställer någon som det inte går att få tag på.”



STORSTHLM

Vuxenutbildningen

“ Vi gissar att de som inte hanterar digitala verktyg inte heller studerar.”

”Vi ser också att ett digitalt utanförskap kan göra det mesta av en kommuns serviceutbud otillgänglig.”



STORSTHLM

Kommuners kontaktyta mot medborgarna

“Ansökan om ek. bistånd sker främst digitalt, information om tillvägagångssätt ligger på webben.”



STORSTHLM

Insatser i kommuner i Stockholms län

- Bra insatser i flera av kommunerna
- Kunskapsinriktade kurser och på modersmål
- Samarbeten med civilsamhället
- Lärare utvecklar kursernas innehåll utan omvärldsbevakning
- Kortsiktiga kurser
- Stängt under pandemin



STORSTHLM



Analys

- Bemötandet
- Glappet
- I framtiden är allt digitalt, eller hur?
- Uthållighet och motivation
- Risk för diskriminering

Slutsats

- Det fysiska mötet inte kan ersättas
- Insatser är kortsiktiga
- Insatser saknar förankring i kommunens strategiska verksamheter inom kommunikation och IT
- Problemet inte går att utbilda bort
- Mellankommunalt samarbete är kostnadseffektivt och smart



STORSTHLM

Rekommendationer

- Fysiska mötesplatser
- Kurser
- Samarbete med civilsamhället
- Komplettera biblioteken
- Utbildning för personal
- Lånedatorer
- Försörjningsstödet
- En sammanhållen strategi i Stockholms län
- Utbyte av erfarenheter
- Datortek (Digidel) i Stockholms län
- Datautbildningar liknande datakörkort
- Nationella riktlinjer
- Lag om minikrav på tillgänglighet.



STORSTHLM



T a c k

Forskarkommentarer på förstudien

Vi lyssnar till ett förinspelat samtal mellan Elin Wihlborg, professor i statsvetenskap Linköpings universitet, och David Norman Storsthlm.

STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN

Samtal om Digitalt utanförskap

2022-01-24 15:22 UTC

Recorded by

David Norman

Organized by

David Norman

Workshop nr 1, återsamling 14.25

1. Vad tycker du är särskilt viktigt i kartläggningen och forskarens kommentarer?
2. Vilka utmaningar har ni på er hemmaplan?

Vänligen svara på dessa frågor i **www.menti.com 4172 0601**

STORSTHLM

PAUS – 15 minutter, åter samling 14.40

STORSTHLM

Goda exempel från kommunerna

- Digital inkludering av målgruppen nyanlända i Danderyd
- IT-värdar i Stockholm stad
- Ekonomiskt bistånd och digitala baskunskaper - Södertälje

Digital inkludering av målgruppen nyanlända i Danderyd

Linnéa Sveide, samordnare för civilsamhället

Anna Gezelius, integrationshandläggare

STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN

IT-värdar i Stockholm stad

Jessica Larsson, Biträdande enhetschef på Fokus Unga

Lars Emitslöf, Samhällsvägleddare

(kanske Alaha Formuli, fd it-värd)

STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN

IT-värdar

En arbetsmarknadsinsats som riktar sig till
nyanlända ungdomar 18-29 år



Bakgrund och syfte

Projekt - implementerades 2019

Syfte:

- ✓ Språkutveckling
- ✓ Arbetslivserfarenhet och referenser
- ✓ Vidare till studier eller arbete

Var jobbar it-vårdar?

- ✓ Bibliotek
- ✓ Medborgarkontor
- ✓ SHIS –genomgångsbostäder för nyanlända
- ✓ Kulturhuset
- ✓ Arbetsmarknadsförvaltningen
 - Fokus Unga
 - Welcome house
 - Vuxenutbildning



Vad jobbar it-värdarna med?

Huvudsakliga arbetsuppgifter:

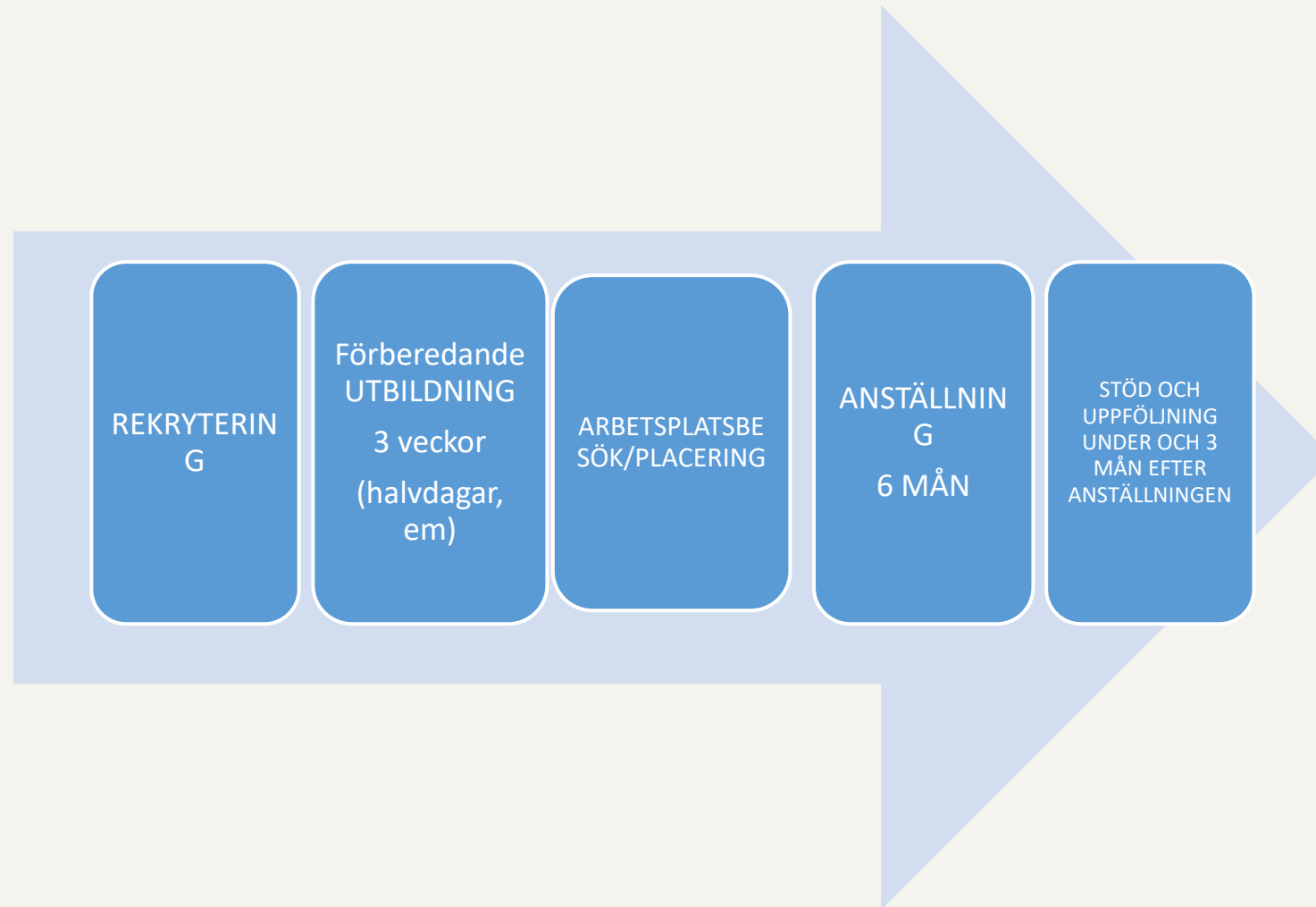
Erbjuda besökare/kunder hjälp med enklare it-relaterade frågor samt avlasta övrig personal med diverse uppgifter som förekommer på arbetsplatsen.



Samverkan

- Arbetsförmedlingen
- Arbetsmarknadsförvaltningen (JT, UiC, Stockholmsmentor, VIDA, Vuxenutbildning)
- Kulturförvaltningen
- Stadsdelsförvaltningar
- CIVILSAMHÄLLET
- SHIS
- Samverkansgrupp

Vår modell



En lyckad insats

Ca 92% av de ungdomar som haft en ungdomsansställning som it-värd har gått vidare till studier och/eller arbete



Framgångsfaktorer

- ✓ Anställning och ett socialt nätverk – en väg in i samhället
- ✓ Ungdomen får vara ”experten”, den som kan
- ✓ Anställningen kombineras med studier
- ✓ Tre veckors förberedande utbildning
- ✓ Jobsökarkurs i slutet av anställningen samt flera kopplade insatser under anställningen
- ✓ Samlat stöd kring ungdomen
- ✓ Etablerat samarbete med arbetsgivare inom och utanför staden –tvärasektoriellt samarbete
- ✓ Motiverade ungdomar
- ✓ Senior It-värd –ungdomsperspektiv
- ✓ Kontinuerliga utvärderingar
- ✓ Win-Win

Vad säger ungdomarna om insatsen....

- ❖ Språkutveckling –blivit mycket bättre på svenska och vågar prata!
- ❖ Upplever att man är en del av samhället
- ❖ Större självförtroende
- ❖ Bemötande – hur man hanterar olika situationer och olika människor
- ❖ Ny kunskap
- ❖ Fantastisk möjlighet att kombinera arbete med studier
- ❖ Ett första jobb!
- ❖ Socialt nätverk och nya vänner
- ❖ Framtidstro



Arbetsgivare - Södermalm

Målsättning IT-körkortet Södermalm

Alla de ca 400 nyanlända i arbetsför ålder på Södermalm ska ges möjlighet att nå en sådan grundläggande kompetens för vardaglig IT-hantering att de:

- klarar den digitala kommunikation och informationssökning som krävs av dem när de söker arbete och kommunicerar med myndigheter
- klarar den digitala kommunikation som krävs på arbetsplatserna

JobbJobbJobb: så här hjälper vi våra nyanlända till arbete eller yrkesstudier

1. Uppsökning och etablering kontakt med arbetssökande
2. Kartläggning
3. Inläggning i och uppdatering av kandidatbanken
4. Grundläggande IT-utbildning IT-körkortet
5. Vägledning för arbete och studier
6. Kontakter med arbetsgivare och andra samarbetspartners, insamling jobbtillfällen
7. Matchning mot jobb eller yrkesstudier
8. Förrekrytering
9. Intervjuträning
10. Rekryteringsintervju med arbetsgivare
11. Arbetsgivaren beslutar vilka som ska anställas
12. Bistå arbetsgivaren och arbetstagarna i processen med anställningsavtal, underlag för aktivitetsstöd mm
13. Bistå Arbetsförmedlingen för dess beslut om aktivitetsstöd, praktik mm
14. Hjälp arbetsgivaren med viss introduktion och förberedelse inför jobbstart
15. Under anställningstiden fortlöpande coaching av arbetstagaren
16. Vägledning framåt mot nästa steg vid slutet av anställningen

Arbetschema för IT-värden

Veckoschema IT-värd					
	måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag
13.00-16.50	Utvecklingsarbete/ uppföljning workshop	IT-körkort Workshop	IT-körkort Workshop	Drop-in	IT-körkort Workshop/ uppföljning

Arbetsmetodik IT-körkortet

1. Tydligt definierade **kunskapskrav** i checklista
2. Tre nivåer av kunskapskraven för **realistiska individuella målsättningar**
3. **Hjälp till självhjälp**. Dvs minimalt presenterande eller förevisande och maximalt göra-själv med vägledning.
4. **Matcha deltagare** så att de kan arbeta tillsammans och inspirera och hjälpa varandra (att lära ut är ju bästa sättet att lära sig själv på djupet).
5. För att säkra att deltagarna verkligen lär sig får de **hemläxa** mellan dag 1 och dag 2 i utbildningen. T ex att skriva CV, att söka ett jobb eller en bostad
6. **IT-körkortsdiplom** efter klarad utbildning

Checklista IT-körkort

Namn: _____

- Skaffat mobilt Bank-ID
- Skaffat emailadress och bemästrar att maila med länkar, bilagor etc.
- Bemästrar möten och undervisning på distans via de vanligaste mötesapparna
- Kan söka information och kommunicera på internet allmänt, och speciellt behärska arbetsformedlingen.se och andra jobbsajter samt bostadssajter
- Skrivit CV och personligt brev

Checkfrågor: vilken kompetens har klienten => vilka mål ska hen ha för sitt IT-körkort

- Använder BankID?
- Använder email?
 - Läsa mail på hemspråket
 - Skriva mail på hemspråket
 - Läsa mail på svenska
 - Skriva mail på svenska
- Använder appar?
 - Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, andra myndigheter
 - Google translate, språkträningsappar
 - Andra appar
 - Söker jobb
 - Söker lägenhet
 - Använder sociala medier
- Använder internet?
 - Använder myndighetshemsidor typ AF, FK, Stockholm Stad
 - Använder andra hemsidor
 - Söker jobb
 - Söker lägenhet
 - Googlar/söker information allmänt
- Använder dator?
 - Skriver, sparar och uppdaterar CV och personligt brev
 - Använder MS-Office / motsvarande

Alaha Formuli, IT-värd Södermalms Integrationsprojekt:

”Att jobba i Stockholm stad var en långvarig dröm som öppnade dörren för mig när jag började jobba som IT-värd. Genom detta jobb jag har utvecklats och mina arbetsuppgifter utökades, jag hittade kontakter internt och externt. Det har varit en bra upplevelse, och jag fick bra erfarenhet under mina två års arbete.”



Prioritera alltid kvinnor

Södermalms Integrationsprojekt	2020	2021	20+21
Antal nya i jobb kvinnor	26	45	71
Antal nya i jobb män	35	63	98
Antal nya i jobb Totalt	61	108	169
Antal nya i yrkesutbildn kv	8	21	29
Antal nya i yrkesutbildn män	2	9	11
Antal nya i yrkesutbildn Totalt	10	30	40
Vägledning arbete kvinnor	218	596	814
Vägledning arbete män	187	460	647
Kartlagda män+kvinnor	204	208	412
Vägledn IT-körkort kvinnor	64	158	222
Vägledn IT-körkort män	46	76	122
Antal nya till EFSI på sth-praktik (skattat)	15	15	30
Antal till Jobbtorg/Etabl.Centr		52	52
Nya i jobb eller yrkesutbildning	2020	2021	20+21
Kvinnor	34	66	100
Män	37	72	109
Totalt kvinnor och män	71	138	209
Andel kvinnor	48%	48%	48%

Framgångsfaktor: Alltid proaktivt uppsökande arbete – inte reaktivt

1. Sök upp
2. Håll i
3. Ta i mål

Tack för oss!

Jessica Larsson, biträdande enhetschef

08-508 35 660, jessica.larsson@stockholm.se

Lars Emitslöf, Samhällsvägledare

08-508 12 559, lars.emitslof@stockholm.se



Ekonomiskt bistånd och digitala baskunskaper - Södertälje

Sofia Lidén, Resultatområdeschef Arbete och försörjning

Michael Setterholm, Arbetskonsulent

STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN



**Södertälje
kommun**

Arbete och Försörjning

Ekonomiskt bistånd och digital kunskap som arbetsmarknadsåtgärd

Ekonomiskt bistånd och datastöd som arbetsmarknadsåtgärd

**Sofia Lidén, Resultatområdeschef Arbete
och Försörjning**
Michael Setterholm, Arbetskonsulent

Socialkontoret



Digitalt utanförskap i Södertälje

- Jämställdhetsperspektiv
- Kunskap och tillgång
- Beroende av närstående och vänner
- Beroende av analog hantering – som blir allt mer begränsad
- Låg tilltro på grund av kunskapsbrist
- Långa köer till servicecenter – många behöver hjälp
- Språksvaghet

Ekonomiskt bistånd

- Skälig levnadsnivå
- Ekonomiskt bistånd till telefon, dator och internet
- Förändringar i rättsläget

Datastöd

- Bakgrund och process
- Behov av att utveckla den digitala kompetensen för att man ska bli mer självständig
- Vi säkerställer att förutsättningarna finns

Moment och progressionsskala

- Datorhantering
- Ordbehandling
- E-posthantering
- Mobilt BankID
- Aktivitetsrapport på Arbetsförmedlingen
- Internetsök

Exempel från progressionskalan

Moment	A1	A2	B1
Mobilt BankID	- Jag saknar tekniska förutsättningar att använda BankID.	- Jag har behov att få hjälp att skaffa eller förnya BankID.	- Jag förstår syftet med att använda BankID. - Jag har BankID appen installerad på min mobil.

Exempel på användningsområden av Mobilt BankID

- KIVRA
- Arbetsförmedlingen
- Försäkringskassan
- Alltid öppet
- Bostadsföretag
- Pensionsmyndigheten
- Skatteverket
- 1177

Tillgång till viktig samhällsinformation

- Exempel från pandemin
- Tillgång till nyhetsflödet – 8 sidor

Se till att kunskapen används!

- Efter insatsen är det viktigt med påminnelser
- Försök göra det till en del av individens dagliga rutiner

Tack!

Kontaktuppgifter:

Sofia Lidén

Resultatområdeschef Arbete och Försörjning

E-post: sofia.liden@sodertalje.se

Michael Setterholm

Arbetskonsulent

E-post: michael.setterholm@sodertalje.se

Workshop nr 2, återsamling 15.40

1. Hur hanterar ni utmaningarna idag gällande digitalt utanförskap, har ni goda exempel från din organisation?

2. Vill ni vara med och utveckla lösningar tillsammans?

Vänligen svara på dessa frågor i **www.menti.com 4172 0601**

STORSTHLM

Avslutningstalare

Birgitta Pettersson, Kommundirektör, Sigtuna kommun

STORSTHLM
KOMMUNER I SAMVERKAN



Utbildning framgångsfaktor för att motverka all form av utanförskap



Serviceresan



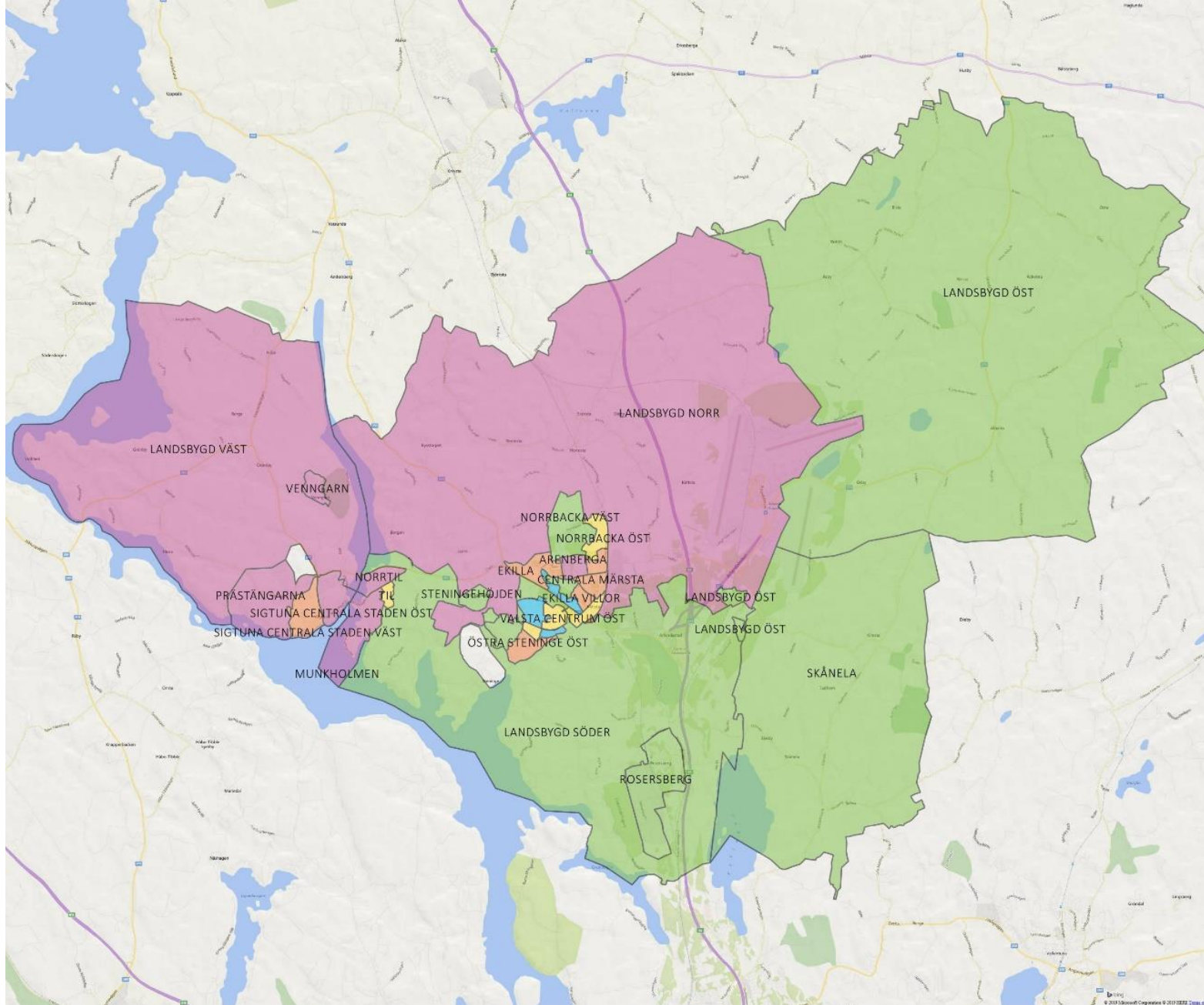
Samhällsbyggnadslyftet

Sigtuna
kommun

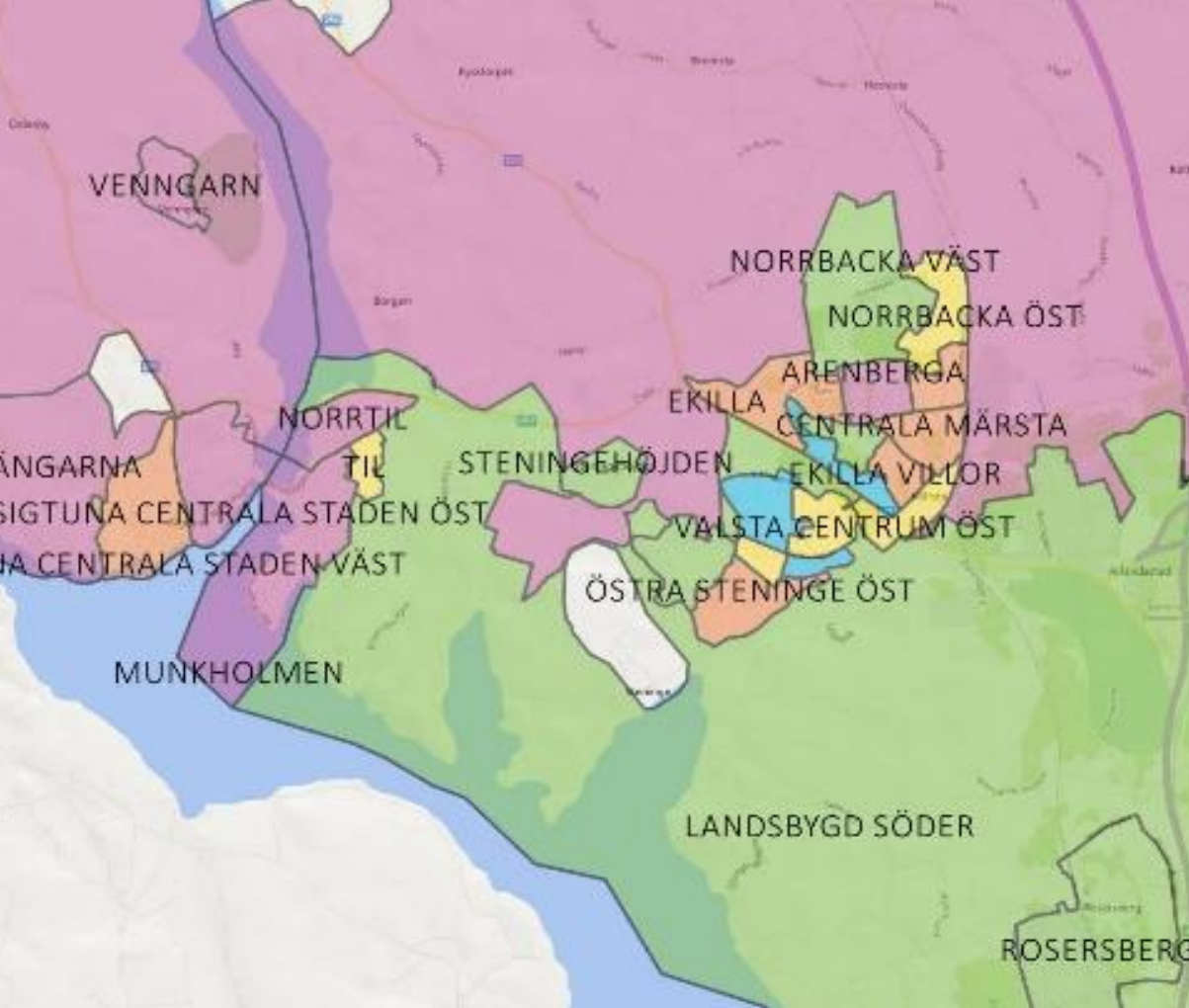


Segregationen i vår kommun

- **Den sociala kompassen**
- Kartläggning utifrån faktorer som:
 - Ohälsa
 - Arbetslöshet
 - Utbildningsnivå
 - Ekonomiskt bistånd
 - Födelseland
 - Förvärvsarbete
 - Ålder
 - Medelinkomst



Segregationen i vår kommun



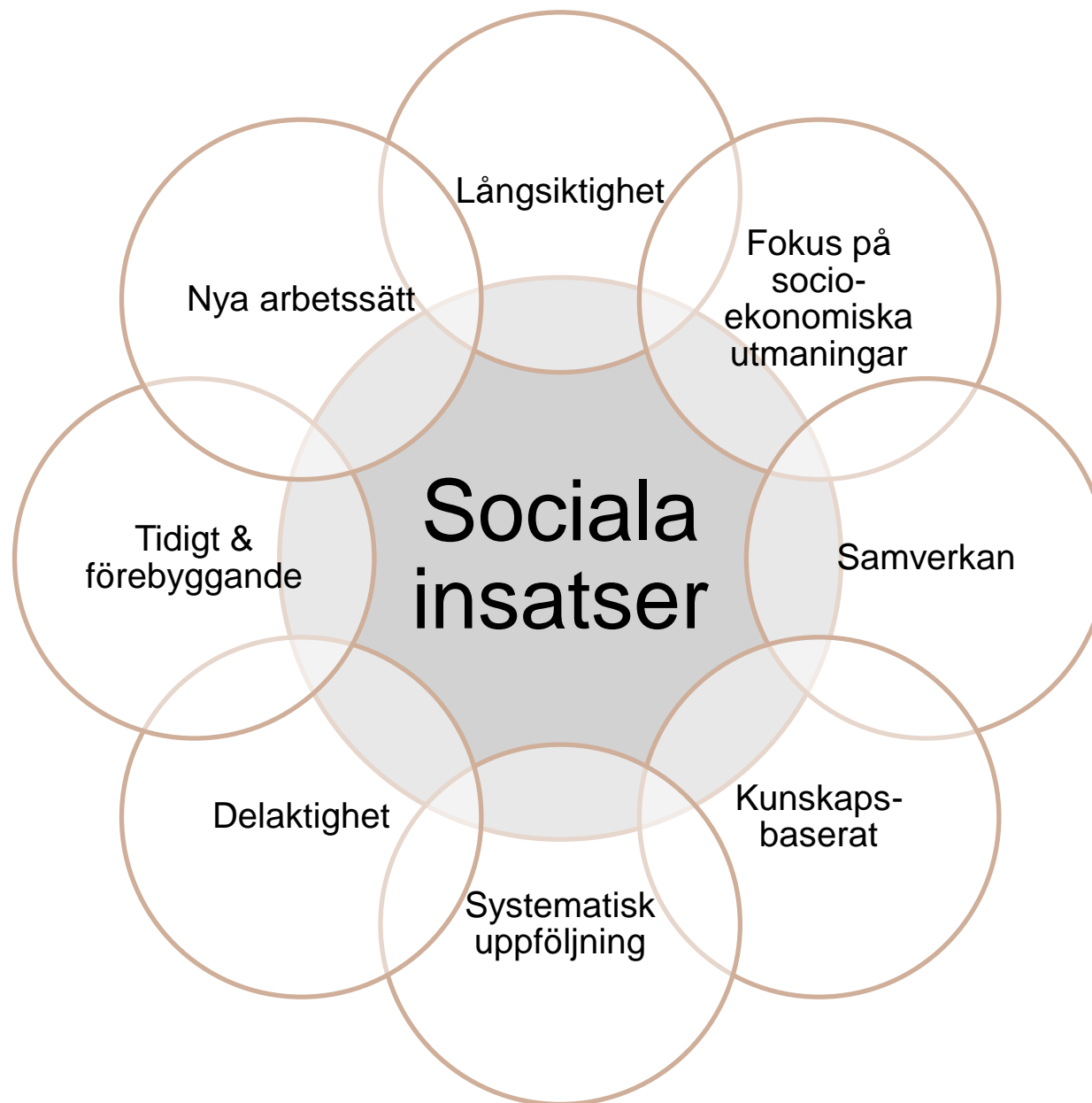
Sigtuna
kommun



Sociala insatser



Kriterier



Fysiska och bostadspolitiska åtgärder

Sigtuna
kommun



Plan för
bostadsbyggande
Översiktsplan
Kultur- och
aktivitetscentrum
i Valsta





Kultur- och aktivitetscentrum

- Grundtanke:
 - Samla många funktioner på samma ställe
 - Målsättning: ökad trygghet och trivsel – minskad segregation
- Möjligt innehåll:
 - Föreningslokaler
 - Black box
 - Bibliotek
 - Barnaktiviteter
 - Socialtjänst
 - Kontaktcenter
 - Trygghetscenter



Sigtuna
kommun



Topp 50 kvalitet i välfärdstjänsterna
Topp 10 Sveriges mest attraktiva arbetsgivare
Topp 10 näringslivsrankning

Avslut och utcheckning

Stort tack för idag och det har varit en otroligt intressant eftermiddag och jag hoppas att du kan checka ut via

www.menti.com, 4172 0601

Vi återkommer innan veckans slut med länkar till inspelningen, rapporten och en sammanställning av er Mentisvar.

STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN



STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN